

МОДЕРНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

15-16 травня 2025 року
м. Чернівці (Україна) – м. Сучава (Румунія)

Міністерство освіти і науки України
Чернівецька обласна військова адміністрація
Чернівецька міська рада
Державний торговельно-економічний університет (м. Київ, Україна)
Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ (м. Чернівці, Україна)
Ужгородський торговельно-економічний інститут ДТЕУ (м. Ужгород, Україна)
Університет ім. Штефана чел Маре (м. Сучава, Румунія)
Трансильванський університет (м. Брашов, Румунія)
Вища школа економіки та менеджменту (м. Братислава, Словаччина)
Університет ARTIFEX (м. Бухарест, Румунія)
Університет Траз-уш-Монтиш і Алту-Дору (м. Віла-Реал, Португалія)
Лодзинський університет (м. Лодзь, Польща)

МОДЕРНІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

***МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ***

**15-16 травня 2025 року
м. Чернівці (Україна) – м. Сучава (Румунія)**

Чернівці

Мехнопринк

2025

УДК 332.146.2:338.24:339.924(063)

М 74

Модернізація управління соціально-економічним розвитком регіону в умовах євроінтеграції : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Чернівці, 15-16 травня 2025 р. – Чернівці : Технодрук, 2024. – 340 с.

Модернізація управління соціально-економічним розвитком регіонів є надзвичайно актуальною в умовах євроінтеграції, оскільки потребує узгодження регіональної політики зі стандартами ЄС, впровадження інновацій та цифрових рішень. Це дозволяє підвищити ефективність розвитку, забезпечити прозорість управління і посилити конкурентоспроможність регіонів на європейському рівні.

У збірнику досліджено трансформацію менеджменту бізнес-процесів у соціально-економічному просторі регіону. Особливу увагу приділено питанням адаптації регіонального бізнесу до викликів у міжнародних економічних відносинах. Висвітлено аспекти фінансово-економічного й обліково-аналітичного забезпечення сталого розвитку регіону. Розглянуто особливості використання інструментів маркетингу в умовах євроінтеграції, стратегічні підходи й антиципативне управління розвитком сфери гостинності регіону та інноваційні бізнес-технології та транскордонна співпраця університетів у вдосконаленні економічної освіти.

Розраховано на науковців, фахівців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти, які цікавляться зазначеними питаннями.

ISBN 978-617-8034-61-0

Роботи надруковано в авторській редакції.

Відповідальність за достовірність фактів, статистичної інформації, власних імен, цитат та інших відомостей, наданих у рукописах, несуть автори публікацій.

Підписано до друку 01.05.2025 р.

© ЧТЕІ ДТЕУ, 2025

© Технодрук, 2025

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ І. ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ У СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ ПРОСТОРІ РЕГІОНУ

Анатолій Вдовічен, Ольга Вдовічена, Данило Вдовічен АНАЛІТИКА ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ ЗА 2018-2023 РР. ЯК МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЕКОНОМІЦІ	12
Олена Гончаренко, Віра Турусинова РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ	17
Наталія Василюха, Олександр Ігнат ТРАНСФОРМАЦІЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ МЕНЕДЖМЕНТУ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	21
Тетяна Гуштан, Валентин Сусіденко ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ У ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННІЙ СФЕРІ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	24
Тетяна Гуштан МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ЯК ОРІЄНТИР АДАПТАЦІЇ РЕГІОНАЛЬНОГО ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ ДО ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ	28
Іван Хилько, Родіон Хамітов ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ BPM (BUSINESS PROCESS MANAGEMENT) В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ	31
Андрій Круглянко ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ БІЗНЕС-ТЕХНОЛОГІЙ В УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ	36
Валентина Чичун ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ КОМАНДИ НА ПІДПРИЄМСТВІ У СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ ПРОСТОРІ РЕГІОНУ	39
Урсакий Юлія НЕФОРМАЛЬНІ ГРУПИ У КОМАНДНІЙ РОБОТІ	41

Секція 1. ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ У СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОМУ ПРОСТОРІ РЕГІОНУ

Анатолій Вдовічен, д.е.н., професор,
Ольга Вдовічена, к.е.н., доцент,
Данило Вдовічен, бакалавр,
Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ,
м. Чернівці

АНАЛІТИКА ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ТОРГІВЛІ ЗА 2018-2023 РОКИ ЯК МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЕКОНОМІЦІ

Аналіз розвитку електронної торгівлі в контексті впливу цифрових технологій на бізнес та економіку дозволяє чітко визначити важливі етапи трансформації ринків і підприємств. Впровадження інноваційних технологій в онлайн-продажі стало вирішальним для підвищення конкурентоспроможності бізнесів, а також чинником, що активно змінює структуру глобальної економіки. Платформи для електронної комерції, а також використання мобільних додатків та інструментів аналізу даних дозволяють підприємствам ефективно розширювати свої ринки та залучати нових клієнтів, що сприяє оптимізації бізнес-процесів і покращенню комунікації з кінцевими споживачами. Необхідно зазначити, що популярність електронної торгівлі зростає завдяки ряду чинників, серед яких розвиток інтернет-інфраструктури, доступ до нових ринків та здатність підприємств пропонувати свої товари без географічних обмежень. Платформи типу Amazon та eBay стали важливими гравцями, через які бізнеси різних розмірів можуть вести міжнародні продажі та максимально використовувати потенціал глобальних ринків. Водночас, цифрова трансформація електронної торгівлі створює нові вимоги до управління ланцюгами постачання, інтеграції з платіжними системами і адаптації стратегій маркетингу з використанням великих даних. У контексті дослідження доцільно провести аналіз кількості

підприємств, які займалися електронною торгівлею за різними видами економічної діяльності в період з 2018 по 2023 роки (таблиця 1), що дозволить оцінити вплив цифрових технологій на розвиток різних секторів бізнесу та економіки в цілому.

Таблиця 1

Кількість підприємств, які здійснювали електронну торгівлю за видами економічної діяльності у 2018-2023 роках*

Вид економічної діяльності	Кількість підприємств, які здійснювали електронну торгівлю											
	одиниць						у % до загальної кількості підприємств відповідного виду економічної діяльності					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Усього	2676	2440	2494	2513	2346	2678	50	48	49	50	61	69
Переробна промисловість	673	661	684	690	680	739	56	53	54	54	72	81
Операції нерухомим майном ³	33	22	25	26	27	30	11	07	08	10	12	14
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	17	12	15	15	21	12	23	16	18	20	29	17
Водопостачання; каналізація; поводження з відходами ³	12	17	17	16	6	6	10	14	13	12	05	06
Будівництво	107	93	98	101	65	51	20	16	16	18	16	14
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	914	924	929	931	1011	1056	75	74	77	77	103	120
Транспорт, склади, поштова та кур'єрська діяльність	131	125	127	127	136	133	33	31	30	32	40	40
Тимчасове розміщення й організація харчування	147	166	170	171	96	120	94	102	101	99	112	160
Інформаційна та телекомунікації	204	197	209	210	166	180	94	90	95	96	105	120
Професійна, наукова та технічна діяльність	88	83	80	85	60	69	30	27	26	27	27	34
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	145	137	134	136	76	79	39	35	33	33	26	29

*Джерело: складено на основі [1-7].

Загалом, кількість підприємств, які використовують електронну торгівлю, зростала протягом 2018-2023 років. Це свідчить про постійну тенденцію до впровадження цифрових технологій в управлінські та комерційні процеси. У 2023 році частка підприємств, що здійснювали електронну торгівлю, досягла 6,9%, що на 1,9% більше, ніж у 2018 році. Особливо великий зріст спостерігається в секторі оптової та роздрібної торгівлі, де частка підприємств, що займаються електронною торгівлею, зросла з 7,5% у 2018 році до 12,0% у 2023 році. Це свідчить про зростаючу важливість електронних платформ для продажу товарів і послуг, що відповідає загальним тенденціям розвитку e-commerce в умовах цифровізації. Високий рівень цифровізації також спостерігається у сфері тимчасового розміщування й організації харчування, де частка підприємств зросла з 9,4% у 2018 році до 16,0% у 2023 році. Це пов'язано з ростом онлайн-сервісів для бронювання житла та організації харчування, що є важливим для туристичної галузі. У переробній промисловості частка підприємств, що займаються електронною торгівлею, збільшилася з 5,6% у 2018 році до 8,1% у 2023 році, що свідчить про поступову адаптацію цієї галузі до цифрових технологій, зокрема в напрямку продажу продукції через інтернет. Натомість деякі галузі, як постачання електроенергії, газу, пари та кондиціонованого повітря, а також водопостачання і каналізація, демонструють незначне зростання в кількості підприємств, які займаються електронною торгівлею, що пов'язано з характером їхньої діяльності, яка більше орієнтована на інфраструктурні послуги, ніж на безпосередні споживчі товари.

Таким чином, зростання кількості підприємств, які впроваджують електронну торгівлю, підтверджує значний вплив цифрових технологій на розвиток бізнесу в різних секторах економіки. Це дозволяє підприємствам не лише покращити свою конкурентоспроможність, а й відкрити нові можливості для виходу на міжнародні ринки, що є важливим чинником у контексті глобалізації економіки. У рамках дослідження доцільно також здійснити аналіз обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг), отриманого через електронну торгівлю, за видами економічної діяльності у 2018-2023 роках (таблиця 2).

Таблиця 2

**Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг), отриманий
від електронної торгівлі, за видами
економічної діяльності у 2018-2023 роках**

Вид економічної діяльності	Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств, отриманий від електронної торгівлі											
	тис.грн						у % до загального обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств відповідного виду економічної діяльності					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Усього	228056347	292731991	364571480	439097939	465316987	547502493	35	45	50	53	59	57
Переробна промисловість	52600707	562971785	610180448	69875214	106649850	108889751	27	31	31	32	59	48
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційного повітря	4419132	338064	429457	507246	н/с	н/с	01	01	01	01	н/с	н/с
Видобуток нафти, газу, коксу та інших мінеральних паливних продуктів	90880	177307	170782	172579	245620	291174	03	04	04	04	01	01
Будівництво	1359482	1938805	2068716	2421347	6925306	4447362	06	07	07	06	04	02
Оптова торгівля непродовольчими товарами	128302643	104074764	144775430	185055209	234027956	3123548466	47	37	45	49	69	71
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	312575948	117600870	1417831251	167840772	109391528	105069574	71	257	311	309	236	191
Тягаре роздрядна торгівля	2102310	2740676	2978659	31486759	3885095	37123699	68	82	116	120	132	76
Інформаційна та комунікаційна діяльність	3983761	5065126	59246116	7050029	7452664	88610976	30	35	35	36	36	37
Операції нерухомості	1043089	1090602	5119586	8941586	768932	10178873	17	02	07	09	12	12
Професійна, наукова, технічна діяльність	21199161	17135793	1696383	19213570	10537511	18214943	07	06	15	14	04	06
Діяльність фінансових підприємств, страхування та інвестиційна діяльність	45060510	26724978	32957108	39819294	20570157	29991581	76	37	41	45	28	34

*Джерело: складено на основі [7].

Аналіз обсягу реалізованої продукції, отриманої від електронної торгівлі, за видами економічної діяльності в 2018-2023 роках показує суттєві зміни в розвитку цифрової економіки та її вплив на різні сектори. У загальному підсумку, обсяг продукції, отриманий від електронної торгівлі, зростав з 228,0 млрд грн у 2018 році до 547,6 млрд грн у 2023 році. Частка цього обсягу у загальному обсязі реалізованої продукції підприємств збільшилася з 3,5% до 5,7%, що свідчить про зростаючу роль цифрових технологій у бізнес-процесах. Зокрема, найбільше зростання спостерігалось в таких секторах, як оптова та роздрібна торгівля, де обсяг продукції, отриманої від електронної торгівлі, зріс із 128,5 млрд грн у 2018 році до 312,4 млрд грн у 2023 році, що призвело до збільшення частки від загального обсягу з 4,7% до 7,1%. Це підкреслює важливість електронної торгівлі для споживчих ринків, зокрема в умовах пандемії та змін у споживчих перевагах.

Також виявляється значний приріст у секторі транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності, де обсяг продукції зріс з 31,2 млрд грн у 2018 році до 103,5 млрд грн у 2023 році. Однак частка цього сектора в загальному обсязі продукції в електронній торгівлі знизилася з 7,1% у 2018 році до 19,1% у 2023 році. Сектори переробної промисловості й інформаційних і телекомунікаційних послуг демонструють стабільний, хоча й не так виражений, ріст: обсяг електронної торгівлі в переробній промисловості зріс з 52,6 млрд грн у 2018 році до 108,9 млрд грн у 2023 році, а в секторі інформаційних і телекомунікаційних послуг – з 3,0% до 3,7% від загального обсягу продукції. Водночас, сектор будівництва показує значне зниження у 2022-2023 роках, де обсяг продукції від електронної торгівлі зменшився порівняно з попередніми роками, що пов'язано з уповільненням розвитку цього сектору в умовах економічної нестабільності.

Отже, цей аналіз підтверджує, що цифрові технології та електронна торгівля мають значний вплив на різні аспекти економіки. Зокрема, деякі галузі, як-от торгівля, транспорт і складське господарство, переживають значне зростання завдяки використанню інтернет-платформ, тоді як інші, наприклад

будівництво, можуть відчувати зниження активності, вимагаючи додаткової адаптації до цифрових технологій.

Список використаних джерел:

1. Здренник В., Грод А., Очеретко Б., Бохонський В. Вплив цифрових технологій на розвиток бізнесу: трансформація бізнес-моделей та управління інноваційними проектами. *Економічний аналіз*. 2024. Том 34. № 2. С. 453-464.
2. Бугріменко Р. М., Смірнова П. В. Вплив розвитку цифрової трансформації на діяльність підприємства. *Економіка та суспільство*. 2024. № 59. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3386>
3. Рудаченко О., Коненко В., Тараруєв Ю. Аналіз впливу цифрових технологій на розвиток суб'єктів підприємництва. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2024. № 334(5). С. 33-39.
4. Вербівська Л. В., Буринська О. І. Використання цифрових технологій у підприємницькій діяльності. *Економіка та суспільство*. 2024. № 61. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3814>
5. Тульчинський Р. В., Горбатюк М. Р. Вплив цифровізації на розвиток економічних систем в умовах глобалізації. *Economic Synergy*. 2023. № 1. С. 57-65.
6. Корольок Ю., Вдовічен А. Перспективи блокчейн-трансформації економіки України. *Фінансово-економічні, соціальні та правові аспекти розвитку регіонів: загрози та виклики* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 24 трав. 2024 р., м. Чернівці, ЧТЕІ ДТЕУ. Чернівці: Технодрук, 2024. С. 304-307.
7. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на підприємствах: електронна торгівля, виставлення рахунків-фактур (2018-2023). URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/zv/ikt/arh_ikt_u.html

**Олена Гончаренко, к.е.н.,
Віра Турусинова, бакалавр,**

Державний торговельно-економічний університет, м. Київ

РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ

Питання міграції стало особливо актуальним після 2022 р. у зв'язку з низкою геополітичних, економічних і соціальних факторів, які значно посилили глобальні міграційні процеси. Конфлікти, зокрема війна в Україні, зміни клімату, а також економічна нестабільність стали потужними рушіями внутрішніх і міжнародних переміщень населення. Водночас політичні рішення та глобальні економічні тенденції, такі як пандемія COVID-19 і повоєнне відновлення, змінюють динаміку міграційних потоків. У цьому контексті міжнародні організації та уряди країн змушені переглядати свої політики щодо міграції,